Štev. 200 V Trstu, v četrtek 25. julija 1918 Letnik XLIII.

Izhaja vsak dan zjutraj, tudi ob nedeljah in praznikih. — Uredništvo: Ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Štefan Godina. — Lastnik konsorcij lista „Edinosti". — Tisk tiskarne „Edinosti". — Telefon uredništva in uprave štev. 11-57. — Naročnina znaša: Za celo leto K 40·—, pol leta K 20·—, tri mesece K 10·—, za nedeljsko izdajo za celo leto K 8·—, pol leta K 4·—.
Posamezna številka v Trstu in okolici: 10 vinarjev.

EDINOST

Posamezne številke zaslerele 20 vin. Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 10 vin; osmrtnice, zahvale, poslanice, vabila, oglasi denarnih zavodov mm po 30 vin; oglasi v tekstu lista do pet vrst K 20·—; vsaka nadaljna vrsta K 2·—. Mali oglasi po 6 vin. beseda, najmanj pa 60 vin. Oglase sprejema inseratni oddelek „Edinosti". Naročnina in reklamacije se pošiljajo upravi lista. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti". — Uprava in inseratni oddelek se nahajata v ulici sv. Frančiška As. št. 20. Poštnohranilični račun št. 841.652.
Posamezna številka izven Trsta in okolice: 12 vinarjev.

Hussarekovo poslanstvo posrečeno.

Poljaki za provizorij, Ukrajinci v opoziciji. Nezadovoljstvo in zahteve nemških nacijonalcev za nadaljevanje nemškega kurza.

DUNAJ, 24. (Izv.) Baron Hussarek se je danes, ob 7 dopoldne, po dvodnevnih trudapolnih pogajanjih s parlamentarnimi voditelji podal v Eckartsau k cesarju, da mu poroča o uspehu svojih posvetovanj. Akoprav slednja niso bila v vseh točkah ugodna, ker so se izjavili nemški nacijonalci proti Hussareku in za opozicijo, se vendar domneva, da bo Hussarek danes imenovan za ministrskega predsednika in da bo tozadevno cesarjevo lastnoročno pismo že jutri objavljeno v uradni »Wiener Zeitung«.

DUNAJ, 24. (Izv.) Baron Hussarek se je danes ves dan, od 9 dop. do 7 zvečer mudil v zborniškem poslopju. Najprej so se zglasili pri njem Vsepoljaki in poljski socijalisti, ki vztrajajo na opozicijonalnem stališču. Nato so prišli zastopniki Poljskega kluba, ki so mu naznanili klubov sklep glede dovolitve šestmesečnega provizorija. Načelnik Ukrajincev, dr. Petruszewicz, je naznanil Hussareku, da bodo prešli Ukrajinci v opozicijo in glasovali proti provizoriju. Popoldne so prišli h Hussareku vsi dosedanji ministri in mu izjavili, da so pripravljeni, da ostanejo na svojih mestih. Vendar pa Hussarek ne bo sprejel v svoj kabinet vseh ministrov. Tako ne dosedanjega naučnega ministra Cwiklinskega, ker se je, kakor znano, na čelu vseh resortnih ministrov za časa prve Seidlerjeve krize poklonil njemu in mu izrekel popolno zaupanje ravno v času, ko se je izrekel Poljski klub za odstop dr. Seidlerja. Iz kabineta izstopi tudi poljski minister rojak dr. Twardowski, ker je bil nekak mešetar med Seidlerjem in Poljaki. Na mesto obeh teh poljskih ministrov stopita v novi kabinet dva poljska uradnika. Največje težkoče delajo Hussareku nemški nacijonalci. Danes popoldne se je zglasil pri njem posl. Teufel, ki mu je izjavil imenom 24 nemških radikalcev, da nikakor ne more podpirati nove vlade, kar pa nikakor ni naperjeno proti Hussareku kot osebi, ampak je le posledica parlamentarnih razmer. Iz tega poročila pa bodo izvajali nemški radikalci svoje posledice v slučaju, ako bi Hussarek kljub temu sestavil novo vlado. Posl. Teufel je izjavil dalje tudi imenom drugih nemških skupin, da nemški nacijonalci ne morejo več prevzeti jamstva, ki je potrebno za varstvo parlamentarnega delovanja. Tej izjavi se je pridružil tudi baron Pantz za nemški centrum.

Sklepi in zahteve nemških nacijonalcev od nove vlade.

DUNAJ, 24. (Izv.) Danes popoldne je imela zveza nemških nacijonalcev sejo, na kateri je bil sklenjen izraz priznanja za odstopivšega ministrskega predsednika dr. Seidlerja, ki je bil prvi avstrijski ministrski predsednik, ki je nastopil javno za izpolnitev nemško-nacijonalnih zahtev, kakor tudi objava, da bo zamogla država uspevati in procvitati le tedaj, ako se bo tudi vsaka druga vlada zavezala, da bo hodila po istih potih in jamčila Nemcem ono pozicijo v državi, ki jim je bila priznana in ki jo tudi morajo imeti. Dalje je bila sprejeta resolucija, glasom katere se mora vsaka vlada zavezati, da bo smatrala gospodarsko in vojaško zvezo z Nemčijo za svojo prvo dolžnost in da ne bo združevala avstro-poljske rešitve poljskega vprašanja s tema dvema vprašanjema. Nemško-nacijonalne stranke, nemški agrarci in nemški radikalci izjavljajo, da zahtevajo od vsake vlade: 1.) da vztraja brezpogojno na zvezi z Nemčijo in čim ožji gospodarski zvezi ž njo; 2.) nemški kurz, ki je bil uveden v zadnjem času v notranji uprave države, mora ostati nedotaknjen; vsaka vlada mora zanj jamčiti in se izreči zanj tudi javno; 3.) vsaka vlada mora jamčiti za nemško posestno stanje na Češkem in skrbeti za to, da se nameravane institucije tudi izvrše. Končno izjavljajo z ozirom na resne čase, da naj bi se vojna kmalu končala in da bodo iz istih vzrokov nastopili za čim hitrejšo rešitev državnih potrebščin. Nemški radikalci so vložili dalje sledeči predlog: 1.) Zveza naj izjavi, da ne more podpirati Hussarekove vlade. 2.) Pripravljena je podpirati le tako vlado, ki bi sprejela v svoj program nemški kurz brez izpremembe in ki bi bila pripravljena, da prizna to svoje prepričanje tudi javno v zbornici. 3.) Baron Hussarek naj se zaveže, da bo sestavil svoj kabinet tako, da bo zajamčen nemški kurz in da bo v najožjih stikih z nemškimi nacijonalci, kakor se je godilo to pod Seidlerjem.

Seja Jugoslovanskega kluba.

DUNAJ, 24. (Izv.) Jugoslovanski klub je imel danes sejo, na kateri sta dr. Korošec in prof. Spinčić poročala o razgovorih z baronom Hussarekom. Poročila so bila sprejeta na znanje.

Poljaki za šestmesečni provizorij.

DUNAJ, 24. (Izv.) Poljski klub je pooblastil predsedstvo kluba, naj izjavi baronu Hussareku, da bodo Poljaki na podlagi posvetovanj, ki so se vršila, glasovali za šestmesečen provizorij.

POSLANSKA ZBORNICA.

DUNAJ, 24. (Kor.) Poslanska zbornica nadaljuje danes v tajni seji razpravo o Waldnerjevem predlogu glede dogodkov na jugozapadni fronti in v zaledju.

Tajna seja je bila zaključena ob 4'17 popoldne in se bo nadaljevala jutri.

DUNAJ, 24. (Izv.) Na jutrišnji seji poslanske zbornice bo posl. Stanjek predlagal, naj se ves materijal tajnih sej poslanske zbornice, ki so vojaškega značaja, izroči brambnemu odseku v študiranje in predloži nato poročilo cesarju kot vrhovnemu armadnemu poveljniku.

Za državne nastavljence.

DUNAJ, 24. (Kor.) Odsek za državne nastavljence je soglasno sprejel predloge pododseka glede vojnih odredeb na korist materijalnemu izboljšanju državnih nastavljencev in delavcev. Predlogi se tičejo med drugim 50% zvišanja draginjskih doklad in podpore za upokojence, dvojnega vštetja vojnih let, četrtletnega izplačila nabavnih prispevkov, izvedbe oskrbne akcije z ustanovitvijo nakupovališč, pomnožitve skupnih kuhinj in ustanovitve oblačilnic; sklenjene so končno tudi posebne odredbe na korist železniškim uslužbencem. Istočasno se pozivlja vlada, naj predloži v jeseni zakonski načrt o minimalni plači za privatne nastavljence.

Napačne vesti o misiji barona Handla.

DUNAJ, 24. (Kor.) Vest, da se gornjeavstrijski namestnik, baron Handl, pogaja s političnimi strankami so napačna. Mudi se na Dunaju le zaradi aprovizacijskih stvari.

† Posl. Johann Dobernig.

CELOVEC, 24. (Kor.) Državnozborski poslanec, Johann Wolfgang Dobernig, je danes, ob 5 pop. umrl.

Minister Paul odpotoval v Berolin.

DUNAJ, 24. (Kor.) Minister za prehrano, dr. Paul, je odpotoval včeraj v Berolin.

ZVEZNA ARMADNA POROČILA.

AVSTRIJSKO.

DUNAJ, 24. (Kor.) Uradno se razglaša:

Na italijanski fronti nobenih imenovanja vrednih dogodkov.

Na albanskem bojišču so naše hrabre čete z žilavim odporom izjalovile nepresta ne napore sovražnika, da bi prebil naše črte v odseku Devolija.

Načelnik generalnega štaba.

NEMŠKO.

BEROLIN, 24. (Kor.) Veliki glavni stan javlja:

Zapadno bojišče. — Živahno topovsko delovanje severno reke Lys, pri Arrasu in pri Albertu. Na zapadnem bregu Avre so prodrli Francozi tekom krajevnega napada pri in južno Maillya začasno notri do Avre; naš protinapad je zopet vzpostavil položaj in je odbil zvečer proti Mailly in severno odtod izvršene delne napade nasprotnika.

Med Aisno in Marno je sovražnik včeraj zjutraj po zastavitvi novih divizij nadaljeval napade v masah. Armada generala Boehna je izjalovila ponovne navale sovražnika. Francozi in Amerikanci so imeli zopet jako težke izgube. Med Monantom in Hartenesom je sovražnik petkrat zaman napadel. Na obeh straneh Ville Montoire je pridobil začasno nekoliko na tleh, naš protinapad pa ga je vrgel nazaj preko njegovih izhodnih črt. Ville Montoire smo zopet iztrgali v gostih masah od naše artilerije obstreljevanemu umikajočemu se sovražniku. Severno Ourcqa je razbil naš uničevalni ogenj sovražne napade že v kali. Oklopnjaki, ki so prodrli skozi naše črte, so bili uničeni, pehota, ki jim je sledila, pa vržena s protisunkom. Tudi med Ourcqom in Marno bojujoče se čete so odbile močne napade sovražnika večinoma že pred svojimi črtami. Z višine severovzhodno Roncourta in pri gozdu Chateletu smo vrgli sovražnika s protisunkom. Tudi popoldne so se vršili le šibki napadi; nasprotnik je bil odbit.

Jugozapadno Reimsa so se nadaljevali čez dan težki boji. Med Marno in Ardro je izvršil sovražnik ponovno srdite delne napade. Severno Ardre so poslali Francozi poleg belih in črnih čet v boj tudi Italijane in Angleže. Napad močno obstreljevanih Italijanov se je le slabo razvil in je bil naglo razbit. Tudi Francozi in Angleži so bili po deloma srditih bojih in deloma s protisunkom odbiti.

BEROLIN, 24. (Kor.) Večerno poročilo: Na bojišču med Soissonsom in Reimsom v splošnem miren dan. Delni napadi južno Ourcqa in jugozapadno Reimsa.

Prvi generalni kvartirmojster pl. Ludendorff.

BOLGARSKO.

SOFIJA, 22. (Kor.) Na gotovih točkah macedonske fronte je bilo bojno delovanje nekoliko živahneje. Naši letalci so z uspehom obmetavali z bombami sovražna skladišča in kolodvore. Južno Bitolja, v ozemlju Moglene in vzhodno Vardarja smo odbili sovražne napadalne čete, ki so se poizkušale približati našim obrambnim črtam.

TURŠKO.

CARIGRAD, 23. (Kor.) Z glavnega stana se poroča: Na raznih očkah palestinske fronte je oživel topovski boj. Naša težka artilerija je uspešno obstreljevala sovražne kolodvorske naprave pri Liddu in Jafi, kakor tudi sovražna taborišča in premikanja v jordanskem predmostju. — Na vzhodnem bregu Jordana je bil sovražni poizvedovalni odelek odbit. Na ostalih frontah je položaj neizpremenjen.

SOVRAŽNA URADNA POROČILA.

Italijansko poročilo.

23. julija. — Topovski boji, ki so bili v ozemlju Tonala, Valarse in na vzhodnih vznožjih Asiaga močnejši. Naše baterije so povzročile požar v dolini Trafoi, v nižini Foze in v dolini Brente. Na Monte Viensu, v ozemlju Morija in na Asolonu so bile sovražne patrulje izgubonosno pognane v beg. Naša letala so z uspehom bombardirala železniške naprave pri Matarellu. Pri neki akciji na Caventu smo uplenili en gorski top, 8 strojnic in mnogo municije vseh vrst. Na otokih Piave smo uplenili mnogo od sovražnika ostavljenega pontonskega in pijonirskega orodja. — Albanija: V kolenu Devolija, severno Berata, smo napredovali ob grebenu Malega Silovesa in osvojili višino 900. Vzhodno odtod so zasedle francoske enote višine na levem bregu Nolte. Ob mostu čez Čući so odbili naši oddelki več napadov sovražnika, ujeli več mož in uplenili več strojnic.

Francosko uradno poročilo.

23. julija. — Ponoči na vsej bojni fronti le topovsko delovanje. Severno Montdidierja je živahno izvedena krajevna akcija omogočila Francozom, da so zasedli vasi Mailly, Rainevai, Sanvillers in Aubevillers. Francozi so ujeli 350 mož. Sicer je bila noč mirna.

Angleško uradno poročilo.

LONDON, 23. (Kor.) Reuter javlja: Poroča se, da so Francozi danes opoldne tudi zapadno Montdidierja izvršili nov napad in prodrli štiri milje globoko v nemške črte. Dolžina frontnega odseka, kjer so vrši novi napad, še ni znana. Osvojene so bile tri vasi.

LONDON, 23. (Kor.) Včeraj smo pomaknili svojo črto južno Merris-Meterena in južno Hebuterna nekoliko naprej. Istotako smo izboljšali ponoči lastne postojanke v odseku Hamela. Napravili smo uspešne sunke v bližini Ablainvilla, Ayetta, Oppya, Aviona in Lensa. Močno sovražno topovsko streljanje s plinastimi granatami v odseku Villers Bretoneuxa.

Ameriško uradno poročilo.

22. julija. — Skupno s Francozi smo nadaljevali prodiranje, prekoračili med Ourcqom in Clignonom cesto Soissons—Chateau Thierry in dosegli cesto Beaupuits—Charteves. Druge ameriške enote so prekoračile Marno in zasedle mesta, katerih stanje priča o veliki naglici, s katero so bila izpraznjena.

VELIKI PREVOZI AMERIŠKIH ČET.

LONDON, 23. (Kor.) Odgovarjaje na neko vprašanje, je izjavil v spodnji zbornici parlamentarni tajnik v plovbenem ministrstvu, da pride preko Atlantskega morja samo z ladjami, ki so pod angleško kontrolo mesečno okoli 200.000 ameriških čet v Evropo, okoli 100.000 pa z ameriškimi ladjami. Seveda se je radi tega uvoz v Anglijo in dežele entente zmanjšal. Vendar pa je plovba organizirana tako, da je dovoz živil in vojnega materijala za Anglijo in njene zaveznike zadosten.

Izgube Amerikancev.

BERLIN, 24. (Kor.) »Deutsche Kriegszeitung« poroča iz Rotterdamma, da presegajo ameriške izgube po zanesljivih angleških poročilih 80.000 mož.

DOGODKI NA MORJU.

BERLIN, 24. (Kor.) Ena naših podvodniških križark je potopila 15 parnikov in 12 jadrnic, skupno 61.000 ton, med njimi en oborožen angleški prevozni parnik.

IZ VELIKE RUSIJE.

Dr. Helfferich — novi nemški poslanik.

BERLIN, 23. (Kor.) Bivši namestnik državnega kancelarja in državni tajnik dr. Helfferich je bil imenovan za diplomatičnega zastopnika nemške države v Moskvi.

Boj proti boljševiški strahovladi.

MOSKVA, 23. (Kor.) Sovjetske čete so definitivno opustile Orengrad. Na čelu nove orengrajske vlade je Datov. Boljševiki so odnesli s seboj vse dragocenosti.

MOSKVA, 23. (Kor.) Tukajšnje časopisje poroča: Severni okraj donskega ozemlja je očiščen kadetskih tolp. Vladikavkaška železnica je istotako očiščena kadetov. Dne 17. julija se je vršila splošna mobilizacija delavcev. Potrjeni so bili za 4 dni odpuščeni in dodeljeni posameznim četam. Angleži so v Kemu postrelili predsedstvo krajnega izvrševalnega odbora. Veliki knezi Igor Konstantinovič, Konstantin Konstantinovič, Ivan Konstantinovič in Sergij Mihajlovič, ki so bili zaprti v Alabajevsku, so bili glasom uradnih poročil dne 18. julija osvobojeni in so izginili. Poroča se, da sovjetske čete napredujejo tudi v Kavkazu. Angleži naglo izpraznujejo poslaniški arhiv v Vologdi in so izkrcali svoje odposlanstvo v Arhangelsku nasilnim potom. Računati je treba s tem, da se bodo poslaniki entente preselili iz Vologde v Arhangelsk.

MOSKVA, 22. (Kor.) Glasom »Murmanskega Vestnika« so čete centralne vlade zapustile Soroki. Tjakaj je prispela neka angleška križarka. Razstreljeni mostovi so bili zopet popravljeni.

Osveta za umor poslanika Mirbacha.

BERLIN, 23. (Kor.) Čičerin je naznanil poslovodji nemškega poslaništva, da je bilo do 19. t. m. ustreljenih nad 200 socijalnih revolucijonarjev levice, ki so bili sokrivci umora grofa Mirbacha in so se udeležili vstaje proti sovjetski vladi.

Črnomorsko rusko brodovje.

KIJEV, 23. (Kor.) Rusko brodovje v Sevastopolu je pod poveljstvom domačih oficirjev. Nemci se izogibajo vsakemu vmešavanju v notranje razmere brodovja.

Ban Mihalović odstopi.

BUDIMPEŠTA, 24. (Izv.) »Deli Hirlap« poroča, da bo hrvatski ban Mihalovich vsled zadnjih dogodkov v saboru v kratkem odstopil. Kot njegova naslednika se imenujeta dr. Unkelhäuser in bivši ban Ivan baron Skerlecz.

Za zbližanje med Jugoslovani in Poljaki.

DUNAJ, 24. (Izv.) Na podlagi razgovorov med dr. Korošcem in poljskim poslancem Tetmajerjem je bil sestavljen v Krakovu odbor, ki si je nadel za svojo glavno nalogo kulturno zbližanje med Jugoslovani in Poljaki. V izvrševanju tega načrta bodo priredili poljski vpodabljajoči umetniki v kratkem sporazumno z jugoslovanskimi umetniki v Ljubljani posebno razstavo svojih del.

Letalska pošta Dunaj—Budimpešta ustavljena.

DUNAJ, 23. (Kor.) Letalska pošta Dunaj—Budimpešta je od jutri naprej do nadaljnega ustavljena.

Iz Zagreba.

21. julija.

Hrvatski sabor je prekinil svoje delovanje. Sestanejo se pa kmalu poedini odbori, da rešijo poverjene jim naloge. V zadnji seji je (kakor smo javili včeraj. Pripomnil ured.) ban Mihalović predložil nekoliko nadaljnjih dokumentov, ki so ugotovili frankovce kot ostudne denuncijante, ki so šli za tem, da bi se naši najbolji ljudje povesili radi veleizdaje, pak da bi mogli potem frankovci neovirano gospodariti na Hrvatskem. Zdi se, da so bile take ostudne denuncijacije zoperne tudi dunajski gospodi. In zato frankovci niso vspeli s svojim živinskim prizadevanjem.

Prvi dan sta dr. Horvat in dr. Frank še tajila, trdeč, da nista nikdar videla tega dokumenta, kamo-li, da bi ga bila podpisala! Trdila sta, da je bil podtaknjen dru. Sachsu od nekega antantinega agenta. Ali ban ju je postavil na laž s tem, da je pokazal originalni koncept tega spisa, **pisan z roko dra. Sachsa,** dočim je dokument v sam prepisan na pisalnem stroju istega dra. Sachsa, poznanega zaupnika madjarskih ministrstev.

Ko sta bila tako ugotovljena kot lažnivca, denuncijanta in politična lopova, izginila sta iz zbornice in se nista več pokazala, vsled česar so bili drugi dokumenti prečitani ob njiju odsotnosti.

V prvem dokumentu se obtožuje hrvatska vlada, da povspešuje veliko-srbsko propagando«. Tudi ta dokument je pisal ba Sachs. Drugi akt govori o »oproščanju Srbov in srbofilov od vojne službe« ter jej navaja veliko število naših ljudij, policijskov in noviuarjev, ki jih denuncirajo, daje, so oproščeni od vojne službe. V tretjem jeft zopet govora o veliko-srbski propagandi. In tako dalje: vsak spis grša denuncijacija es vsaka beseda ovaja zločinske namere tistih, ki so pisali.

Pri teh razkritjih v saboru je bil banes predmetom živih manifestacij od strani občinstva, ki je polnilo galerijo. Ni dvoma, da je ban s tem svojim činom napravil je uslugo za izčiščenje političnih razmer v deželi. Ali, vprašanje je, ali ostane le pri teh senzacijah, ali pa se bodo izvajale konsekvence, ki jih pričakuje vsa javnost od hrvatske vlade in hrvatsko-srbske koalicije? Ali bodo frankovski voditelji postavljeni pred sodišče in sojeni radi veleizdajstva? Kajti nikdar ni bilo tako jasno, da gre za veleizdajo, kakor je sedaj, ko najemniki tujinstva delujejo s takimi sredstvi proti ustavi dežele! In če so ti zločinci poleg tega tudi še poslanci, potem bi morala biti kazen še teža. V tem slučaju morajo veljati obteževalne namesto olajševalnih okolnosti! Drugače ne bi imeloso smisla, da so se take stvari spravile naj, dan in se je s tem še bolj oblatila ubogo dežela. Kajti, kar je bilo med frankovci pošlenega, jih je zapustilo že tekom prvega leta vojne; in kar je ostalo v njihovih vrstah, bilo je ali bedasto, ali otrjeno v zločinstvu — tako, da tudi tisoči takih dokumentov ne bo več škodovali frankovcem pri tistih par tucatov njih pristašev. In zato je hrvatski vladi in nje državnemu pravdniku v dolžnost, da jih izroči roki pravice! Tako bo istočasno hrvatskemu narodu prihranjeno, da si ne oblati rok nad takih zločincih, in javnost — tu in zunaja — bo slednjič videla, da tudi v Hrvatski pravica ne spava vedno ter da je po tolikih krivih veleizdajniških procesih mo žen tudi en — pravi!

Po dolgem molku, ki se ima pripisati težki bolezni, pridobljeni tekom interniloranja in preganjanja, je spregovoril te dni v dunajskem parlamentu vodja bivše napredne stranke v Dalmaciji, dr. Josip Smodlaka tako, kakor je dostojno njegove prošlosti. Vsa naša javnost je z velikim veseljem pozdravila ponovni nastop tega moža, ki je eden najbistrejih in najnadarjenih dalmatinskih politikov. Dr. Melko Čingrija, dubrovniški župan, ki se je po štiriletni prisilni odsotnosti od svojega rojstnega mesta povrnil semkaj, seri ni mogel radi bolezni — na kateri, na žalost, še trpi — to pot udeleževati parlamentarnega dela. Nade pa je, da mu bo to skoro možno.

O vprašanju narodne koncentracije in organizacije je, kakor sem vam že javil, izcrpno spregovoril v »Glasu« dr. Srgjan Budisavljević. O tem piše popularno jugoslovansko glasilo »Novosti«: »Naglasivši smisel ene in druge prihaja dr. Budisavljević do zaključka, da je v Banovini nujno potrebna izvenstrankarska in nadstrankarska organizacija naroda na programu narodnega edinstva in države Slovencev, Hrvatov in Srbov, kakor je taka organizacija izvedena tudi v Dalmaciji in na Primorju. Ta organizacija veže vse poedince istega mišljenja, ima pred očmi glavne in najneposredneje momente našega političnega dela ter izločuje druga vprašanja. S tem se izločujejo nevarna strankarska trvenja, ki bi mogla narodno politiko navesti na druge poti, oziroma jo napraviti plenom tujih mahinacij, kakor so to delala v prošlosti. Nadejati se je, da zmaga zdravi smisel ter da se na delu za tako organizacijo združijo složno vsi pošteni narodni ljudje.«

V zvezi z odkritji bana Mihalovića sta poklicana na Dunaj tukajšnji domobranski zapovednik general Žunac in vojni zapovednik general pehote Schenk. Po Zagrebu se že širijo vesti o padcu koalicijske vlade in uvedbi komisarijata. Nu, težko je

---

PODLISTEK.

Pustolovčevi zapiski.

Roman. Iz francoskega prevedel A. R.

XV.

Vikomt.

Vojvoda de Latour du Pic je ostal sam z vikomteso de Simeuse v tej ubožni podstrešni sobici. Stal je ob bornem ležišču, na katerem je ležala nesrečnica, in je čakal, da prične govoriti ona. Podala mu je roko, in nepopisen občutek je izpreletel vojvodo, ko se je doteknil te, sedaj tako mrzle, prej pa tako topie, nežne ročice.

Gospa de Simeuuse je zbrala vse svoje moči in začela pripovedovati o svojem življenju.

Ko je pred dolgimi leti podala roko vikomtu de Simeuse, se je tiho vdala očetovi volji, brez odpora, brezj tožba; kajti v svojem srcu ni imela onega čarovnega sredstva, ki daje slabim moč, potrtim pa pogum in se imenuje — upanje.

Ljubila je Jurja iz vse svoje duše, toda ko je le-ta izjavil, še preden je začel boj proti rodbinskim predsodkom, da se čuti premagan, je spoznala, da ji na zemlji ne vzcvete več sreča. Vdala se je svoji usodi, toda njena ljubezen je naraščala od dne do dne natihoma in v solzah, in ji je postala kmalu oni bolestni, obenem pa tudi tolažilni sen, v katerem je pozabljala žalostno resničnost življenja.

Vikomt de Simeuse je imel slaboten, večkrat pa trmast značaj, neodločno, toda trdovratno voljo, ki se izpočetka upogibata pred vsako sapico, vdajata vsaki pobudi in končno z neverjetno žilavostjo vztrajata na zadnjem vtisku, pa naj je le-ta dober ali slab.

Ko ga je prisilila revolucija, da je v vsej hitrici moral zapustiti svoja posestva in s svojo soprogo pobegniti v inozemstvo, če ni hotel, da bi mu glavo odrobili na morišču, je bil zaradi te nepričakovane izpremembe, zaradi tega nenadnega prehoda iz sijajnega življenja v težaven in negotov položaj, duševno popolnoma potrt. Iz tega poloma je rešil samo nekoliko tisoč zlatnikov, in kmalu so se začeli okoli njega zbirati pustolovci vseh vrst, ki se zbirajo povsod tamkaj, kjer čutijo plen. Vsi so se izdajali za plemiče, rojaliste in tovariše v nesreči. Vikomt jim je verjel in spoprijateljil se je ž njimi. Zastonj se je prizadevala vikomtesa, ki je bila po vsej pravici nezaupna, da bi svojega soproga iztrgala iz te družbe. Rogal se je ženski bistrovidnosti, poslušal je sicer ženine dobre nasvete in prošnje, toda zmenil se ni zanje. Spretne spletke njegove družbe pa so kmalu začele porajati svoje sadove. Vikomt je veliko igral, in kar ni nikakor čudno: sreča mu pač ni bila mila. Zlatniki so izginjali drug za drugim, a vendar je igral dalje, vedno upajoč, da zopet dobi, kar je izgubil. Končno je izginil zadnji zlatnik in vikomt je bil čisto brez imetja. Šel je k svojim »prijateljem«, ne da bi se bil niti najmanje brigal za svojo soprogo, ki jo je pustil brez kruha. Prijatelji so zelo obžalovali njegovo nesrečo, toda dali mu niso denarja, temveč celo kopico dobrih nasvetov in naukov, ki naj bi mu pomagali zboljšati njegov žalostni gmotni položaj. Lahko si je misliti, kakšni so bili ti nasveti. V začetku se je pač upiral tem nasvetom, toda prijateljem se je kmalu posrečilo razpršiti mu vse pomisleke.

— Kaj stori dober general? — so ga vprašali. — Postavi svoje čete na bojišče tako, da more obrezuspešiti sovražnikovo zvijačo in si že naprej zagotovi zmago. Zapove sreči in moči, da stopite na njegovo stran.

— Kaj je sleparstvo v igri drugega, kot da si človek podvrže slučaj in se z gotovostjo zmage bori proti škodljivim pripetljajem!

Gospod de Simeuse je z zadovoljstvom poslušal njihove drzne izreke in je bil od dne do dne bolj prepričan. Končno si je dokazoval sam, da je čisto naravno in popolnoma dovoljeno, da se odvzame drugemu, kar so vzeli njemu samemu. Imenoval je to »pravico vračila« in si torej popolnoma utišal vest. V kratkem je bil pravi mojster v veliki umetnosti sleparjenja v igri. Prijigral je nekaj denarja, in Berta je zopet živela nekako udobno, ne da bi vedela odkod ta udobnost.

Gospod de Simeuse ni bil hudobnega srca, in če je imel sam zase preveč, je rad dajal tudi svoji soprogi, kar ji je bilo najnujnejše potrebno.

To je trajalo dotlej, da je policija, ki je bila že zdavnaj opozorjena, ujela vso družbo. Simeuse se je nahajal tudi vmes. Uvedla se je preiskava in francoski izseljenci so se sramovali, ko so izvedeli, kako globoko je padel član njihove družbe. Vikomt je bil obsojen v večletno ječo.

(Dalje)

PROSIMO RABLJENEGA PERILA IN KRP ZA NAŠE UBOGE RANJENCE. — ODDA NAJ SE V »NARODNI DOM«.

verovati v take vesti, ker vendar ne smatramo naših državnikov za tako — neumne, da bi danes, po takih izkustvih, hoteli zopet začeti s takimi eksperimenti. A še manje verujemo v to danes, ko po zadnjih dogodkih, gledajo naši oblastneži, kako bi pomirili državljane, ne pa da bi še razplihavali mržnjo. Navada pri naših državnikih je, da je njihova vojevitost na znotraj odvisna od vojnega položaja, dočim je pri našem narodu nasprotno: on veruje v svoje vstajenje brez ozira na to, kar se dogaja na Marni, Plavi in Vojuši!

Jugoslovan.

Razne politične vesti.

Nemška vojaška kontrola na naših cestah. Domobranski minister je na tozadevno interpelacijo posl. dr. Rybařa odgovoril tako-le: »Na podlagi od vrhovnega armadnega poveljništva dobljenih informacij mi je čast sporočati, da se tekom ofenzive proti Italiji zaseženi plen, ki se deloma nahaja na ozemlju monarhije po določenem ključu deli med Avstro-Ogrsko in Nemčijo. V svrho kontrole pravilne razdelitve in izvoza plena so se na odpravnih kolodvorih namestile vzajemno sestavljene nadzorovalnice. Pri grupiranju nadzorovalnic se je moralo ozirati na to, da se odprava plena mimo njih prepreči že z njih nameščanjem, vsled česar je umljivo, zakaj so se, kakor je rečeno v vprašanju, namestile »daleč za južno fronto«. Dokler odprava plena ni končana, se ne more misliti na odpravitev tega ukrepa. Končno bi še poudarjal, da tu ne gre za izvajanje cestne policije, temveč za vojaški ukrep, ki se je ukrenil sporazumno v svrho izpolnjevanja po obeh udeleženih vladah storjenem dogovoru.« — Tako ministrov odgovor, ki govori o **nadzorovalnicah na železniških postajah**; dr. Rybářeva interpelacija pa se je bavila **z nemškimi vojaškimi kontrolami na naših cestah n. pr. v Ajdovščini, Nabrežini, Sežani itd.** Le proti tem se pritožuje naše ljudstvo, a ne proti mešanim poveljništvom na nekih kolodvorih. Glede prvih pa odgovor ne daje nikakega pojasnila. Ostaja še vedno nerazjasnjeno čudno dejstvo, da vršijo nemške čete cestno policijo na naših cestah. Kako se vjema to s suverenostjo naše države?

Ententni minimalni program. Iz Basela poročajo: Kakor se doznava v švicarskih političnih krogih, so se na zadnjem sestanku vodilnih enotnih državnikov v Parizu ponovno ugotovili minimalni pogoji zaveznikov za uvedbo mirovnih pogajanj. Ti pogoji se glase: 1. Brezpogojna izročitev Belgije in odškodnina za vso njeno vsled vojne pretrpljeno škodo. O uporabi Belgije kot zastave ne more biti govora. 2. Izročitev Alzacije in Lorene Francoski. 3. Odstopitev Trsta in Trentina Italiji. 4. Angleška dobi Egipt in vse v vojni Turčiji odvzeto ozemlje. 5. Nemčija se odpove svojim kolonijam. Če bi Nemčija sprejela te minimalne zahteve, bi se entenda odrekla odtrganju poljskih pokrajin od Prusije in popolnemu razkosanju Avstrije. Avstrija bi samo ob sebi umevno morala izročiti Srbijo, Črnogoro in Albanijo. Albanija bi prišla pod italijanski protektorat, in Avstrija bi se ne smela več vmešavati v nadaljno ureditev balkanskih vprašanj. Dokler pa nemška vlada ne pristane na to, so privolitve, kakor so bile one grofa Hertlinga, brez učinka.

Opozicijonalnost nemških socijalnih demokratov. V torek se je v poslanski zbornici glasovalo o predlogu češkega poslanca dr. Stranskega na obtožbo ministrskega predsednika dr. Seidlerja in bivšega ministra za notranje stvari grofa Toggenburga. C. kr. korespondenčni urad je o tem glasovanju poročal namenoma ali pomotoma napačno, kajti poročal je, da je bil predlog na obtožbo ministrov odklonjen, kar pa ni res, ker se ni glasovalo o predlogu na obtožbo kot takem, temveč le o izročitvi predloga odseku. Kakor smo že prej poročali, je že tekom razprave v pondeljkovi seji izjavil govornik nemških socijalnih demokratov posl. Seitz, da bodo nemški socijalni demokrati glasovali proti izročitvi predloga odseku, češ ker pokažejo svojo opozicijonalnost itak pri proračunskem glasovanju. Ker nimamo pri rokah poročila o poimenskem glasovanju, ne moremo reči, ali sta tudi tržaška italijanska socijalna demokrata Pittoni in Oliva, glasovala proti izročitvi, toda sodeč po izjavi posl. Seitza, sta glasovala, če sta bila navzoča, gotovo z nemškimi sodrugi. Kdor je čital glavno glasilo nemških socijalnih demokratov, »Arbeiter-Zeitung« in njene marsikedaj naravnost strupene napade na Seidlerja in njegovo protiustavno vladanje, se mora pač čudom čuditi, kako so se nemški socijalni demokratje, in žnjimi seveda tudi italijanska dva, prav sedaj, ko je bilo treba dejanski obsoditi to Seidlerjevo protiustavnost, skrili za dober kup fraze in tako preprečili, da bi bil predlog na obtožbo kot tak prišel v razpravo. Vsa čast taki možati opozicijonalnosti nemških in italijanskih socijalnih demokratov.

Pouk iz zgodovine. G. Seidler je tudi v imenu zgodovine reklamiral pravico Nemcev do gospodstva, v tej državi, do zatiranja drugih narodov. G. Seidler je bil menda, poleg drugega, tudi predavatelj na vseučilišču; kot tak bi moral nekoliko poznati zgodovino. Tudi zgodovino narodov in držav, ki so bile najmogočnejše in najslavneje, a so vendar propadle na lastnih grehih. Tudi Rimljani so bili narod osvojevalcev, narod, čigar moč je slonela na meču in na sili in pa na brezkrajni domišljavosti. Hotelo se mu je sužnjev, da so delali za rimske patricije. V svoji nadutosti ni Rimljan nikdar mislil na druge narode, in krivice, ki jih je delal tem podložnim, je smatral za svojo — pravico. Tudi Rimljan je mislil, da je on edini od Boga izvoljen, ter da mu je Bog podelil oblast, da vlada nad drugimi! Njegovo geslo je bilo: kdor se ti ne pokorava, tega kolji! Ta nasilnost in nadutost sta ga dovedla v pogubo. Na ruševinah starega rimskega cesarstva so nastale nove države. Tiranija je na koncu konca uničila samo sebe. To je naraven proces, to je — zgodovinska resnica! — Tudi danes je narodov, ki se naduti in nasilni in ki mislijo, da so od Boga izvoljeni, da gospodujejo nad drugimi. Mesto, da je g. Seidler v imenu zgodovine reklamiral za nemški radikalizem v Avstriji pravico do gospodstva in je v ta namen zahteval podrejenost drugih narodov, naj bi raje govoril nemškim radikalcem o pouku, ki ga daje zgodovina rimskega cesarstva: propadlo je in na njegovih ruševinah so nastale druge države. In povdarjal naj bi tudi to, da se zgodovina rada — ponavlja! S tem bi bil koristil državi, ki jej je dolžan služiti že kot nje pripadnik in ki se jej je s prisego ministra še posebej obvezal v zvestobo, in ostal bi bil v — soglasju z zgodovino.

Dr. Stransky o Seidlerju in Czerninu. Posl. dr. Stransky je, utemeljujoč svoj predlog na ministrsko obtožbo izjavil med drugim: »Ministrski predsednik dr. Seidler je rojena **giedališka narav.** On ne vlada, temveč plakatira, inscenira, afišira. Poleg **komedijantske naravi** ima ministrski predsednik tudi **naravo zločinca proti državi,** kakor kaže odposlanstvo iz alpskih dežela, ki je je 25. majnika predstavil cesarju. Način uprizoritve tega odposlanstva kaže **teatraličnost, nekaj operetnega,** vsebina nagovorov na cesarja pa **zločin proti državi.** Besede ptujskega župana Orniga ne vsebujejo nič drugega ko prošnjo za **nasilno odpravo ustave.** Pomenjale bi torej, če bi jih izrekel človek, ki je odgovoren pred kazenskim zakonom, veleizdajo po zakonu, izdanem 17. decembra 1862. Če se take besede, cenzurirane po ministrskem predsedniku, v njegovi pricotnosti, izgovo[illegible]o na najvažnejšem kraju države, pred prestolom, nekaznovano, je ministrski predsednik, ki trpi to, **zločinec proti državi.** (Živahno odobravanje pri Čehih). Pravijo da je ministrski predsednik zvest sluga svojega gospoda. To ni res; **ni ga nevarnejšega služabnika dinastije od dr. pl. Seidlerja.** V prestolnem govoru se govori, da državne koristi ne smejo več pogrešati onega učinkovitega pospeševanja, ki jim ga more nuditi ljudsko zastopstvo. Cesar govori, da hoče vladati v ustavnem duhu; kaj pa koristi to, ko njegov služabnik noče biti ustaven, temveč hoče nasilno vladati. Ministrski predsednik, ki vlada proti kroni, **ni njen zvesti sluga,** temveč **lažen svetovalec in lažen izvrševalec vladarjeve volje in stremljenj.** Stara beseda Palackega, da mora Avstrija obstati samo dotlej, dokler hočejo njeni narodi, in da sploh ne bo obstala več, kakor hitro jo narodi prenehajo hoteti, velja še danes. Avstrijski slovanski narodi so v svojih deklaracijah jasno in razločno izjavili, kaj hočejo. Če pa ministrski predsednik, namesto da bi deloval na to, da bi se merodajni krogi podredili tej volji narodov, pod njimi nasaja Gesslerjev klobuk Avstrije, ki naj bi imela za hrbtenico in glavo nemški narod, potem naj vzame na znanje, **da bomo to cislitvansko, z nemško hrbtenico nagrdeno Avstrijo večno sovražili in pobijali ter, če Bog da, razdrobili.** — **Predsednik:** Takega izraza proti državi ne morem trpeti. Kličem poslanca dr. Stranskega k redu. (Ugovarjanje pri Čehih.) — **Dr. Stransky:** Ministrski predsednik naj vzame na znanje, **da to Cislitvansko,** katere celotnost bi se po njegovem mnenju ne smela postavljati na kocko, **smatramo za stoletni zločin proti svobodi človeškega rodu,** da ne zapoveduje samo politični namen, ne samo nazor samoohranitve, temveč tudi resna dolžnost in narodna vera, veliki nravni sloves češkega naroda, da škodujemo tej Seidlerjevi Cislitvanski, kjer in kakor bo le mogoče. Z vso pravico moremo trditi, da je ministrski predsednik **kriv,** da je s svojim dejanjem zakrivil **zločin proti državi.** Toda nočem ga obsoditi, naj govori še njegov advokat, grof Czernin ... Mislim, da ne delam krivice grofu Czerninu, če pravim o njem: tako dela in govori le **političen pustolovec in veleslepar.** — **Predsednik:** Kličem govornika zaradi tega izraza k redu. — **Dr. Stransky:** Če pravim, da je veleslepar, **ga še nisem označil dovolj ostro; nalagal nas je tudi s krušnim mirom.** (Predsednik ponovno pokliče govornika k redu.) Dr. Stransky je imenoval grofa Czernina **berolinskega agenta,** kateremu je za to, da bi Avstrija ne zapirala Nemčiji poti na Balkan, da bi Nemčija **mogla dihati skozi Balkan; toda Balkan bo svobodna domovina svobodnih slovanskih narodov in ni ustvarjen za to, da bi bil pljuča Nemčije.** Nemčija postane jetična, če ne najde drugih pljuč in se ne navadi dihati drugače. Veliko lojalnejši od Czernina in Seidlerja je sedanji nemški veleposlanik na Dunaju, ki je svetoval **nemškim poslancem, ki so ga prosili posredovanja njim v prid, da naj se sporazumejo s Čehi. Druge pomoči da ne ve zanje.** Govornik je zaključil, da bi bila zavrnitev predloga le nov dokaz, da se nahajamo pod jarmom nadvlade nemške narodnosti, in da se z zavrnitvijo le še prekrči nadalina pot k naši osvoboditvi, naši samostojnosti, k naši češki državi, v katero verujemo, vera, od katere ne odstopimo nikdar. To je naša zadnja beseda! — Gospodu cenzorju: Ne črtajte! Govor smo posneli po torkovi »Arbeiter-Zeitungi«.

Prodaja kuriva.

Oglje. 50 kg na rumene izkaznice.

Razdeljevanje 25. julija. — Cena 80 vin. za kg.

Sv. Vid: 501—1000 (16) Fabri 3. — **Nova mitnica:** 1—300 (16) Scussa 1. — **Čarbola zg.:** 201—370 (9) Concordia 17; 1—200 (10) Concordia 17. — **Škorklja:** 1—161 (10) Škorklja 345. — **Rocol:** 151—352 (8) S. Fontane 250.

Kok. 10 kg na modre izkaznice.

Čarbola sp.: 1—250 (45) Concordia 17. — **Čarbola:** 1—133 (37) Čarbola 345.

Premog. 20 kg na modre izkaznice

Rocol: 76—200 (48) S. Fontane 250.

* * *

Da se ugotovi, katera domača gospodarstva spadajo pod tržaško ozemlje, naj se načelniki domačih gospodarstev mestnih delov: M. Magd. sp. in zg., Katinara, Monte Castiglione, Sv. Sobota in Ključ zglase od 25. do 31. julija pri okrajnem načelniku v M. Magd. zgornji, ki jim bo potrdil upravičenje za dobavo petrolejske izkaznice.

Domače vesti.

Iz sodne službe. Za prvega državnega pravdnika v Puli je imenovan državni pravdnik z naslovom in značajem prvega državnega pravdnika v Rovinju, Maks Černe.

Prvi odvetniški izpit v slovenskem jeziku. Včeraj smo javili, da sta odvetniška kandidata dr. Leopold Boštjančič in dr. Janko Olip pred tukajšnjim višjim deželnim sodiščem napravila odvetniški izpit. Dogodek je pomemben tudi za slovensko javnost posebno zato, ker je bil to prvi odvetniški izpit, napravljen v slovenskem jeziku.

Razkrinkanje frankovcev. »Hrvatska Država« označuje dogodke v hrvatskem saboru ob razkrinkanju frankovcev tako-le: **Obtoženci so** stali že prvega dne kakor pod vešali, **ali zmogli so** še vendar toliko drznosti, da so — tajili. Drugega dne pa, ko so bili predloženi saboru dokumenti, so zlomljeni ostavili dvorano in se oddaljili, ne da bi imeli toliko odločnosti, da bi le z eno besedo nastopili v svojo obrambo. Bilo je trenutkov, ko se je med občinstvom širil glas: ustrelili so se!... Ali, niso se ustrelili, kajti, da se človek ustreli, v to treba vendar časti in ponosa in da ni tako globoko padel, kakor so padli prvaki frankovske stranke... Sicer pa nam ni do njih, ampak do tistih poštenih meščanov in seljakov, ki so zavedeni od njih, videli v njih predstavitelje hrvatstva! Kaj mislijo sedaj?! Ali naj res vodi kako hrvatskih strank kak »konfident hrvatsko-slavonskega ministra«, kak »policijski detektiv« — mari ljudje, ki so v zvezi ž njimi?! Ali, do česar nam je največ: to je čast hrvatstva in Hrvatske! S takimi podlimi sredstvi se blati hrvatsko ime, ker domačini in tujci indentifikujejo hrvatstvo s frankovstvom in sklepajo krivično: frankovstvo predstavlja: denuncijanstvo, špijonstvo in detektivstvo, torej je tudi hrvatstvo: denuncijantstvo, frankovstvo in detektivstvo... S tem pada blato na ves naš narod, na vso Hrvatsko, pa tudi na lice tistih poštenih Hrvatov, ki se v dobri veri nahajajo v frankovski stranki... Danes je veleizdaja na narodu in domovini od strani frankovskega vodstva ugotovljena — **pošteni ljudje v tej stranki naj izvedejo konsekvence, ako nočejo, da obsodba ne pade tudi na njihove glave.** Čas obračuna je prišel... Ta poslednja apostrofa velja tudi tistemu malemu številu poštenih Slovencev, ki **v dobri veri** slede... slovenskim frankovcem pod zastavo »Resnice« in »Novic«. Ti slovenski frankovci so v tesnem sorodstvu s frankovskimi: po svojih gospodarjih, po svoji službi, po svojih metodah, po svojih namenih, po svoji moralični konstituciji, in po svojih vzajemnih zakulisnih akcijah, po svojih kooperacijah, po notoričnih skupnih konventiklijih...! Kakor so hrvatski frankovci sramota hrvatskega, tako blatijo slovenski ime slovenskega naroda! In tudi v tem so si tesno sorodni, da se — ne obesijo! Ne preostaja torej drugega, ako hočemo rešiti narod naš te sramote, nego, da jih zapusti vse, kar je poštenega, a se je dalo dosedaj varati od njih po gromečih in sleparskih frazah, ali pa strahovati od njih terorja, podpiranega od sovražnikov našega naroda!

Razpisane službe v mestnih otroških vrtcih. Na slovenskem mestnem otroškem vrtcu v Rojanu je razpisano mesto voditeljice, eno ali dve mesti prve učiteljice, oziroma eno dopolnilno mesto druge učiteljice. Na mestnem otroškem vrtcu z nemškim in slovenskim učnim jezikom pri Sv. Vidu je razpisano eno mesto druge učiteljice za nemški oddelek. Prošnjam je treba priložiti krstni list, dokazilo o avstrijskem državljanstvu, zdravniško izpričevalo o zdravi telesni konstituciji in zlasti o zdravih očeh, izpričevalo o usposobljenosti za pouk v otroških vrtcih in dokazila o dosedanjem službovanju. Prošnje je vložiti do 30. avgusta t. l.

Iz Sv. Križa. D. bredelna prireditev v Sv. Križu pri Trstu se je izvršila v splošno zadovoljnost. Udeležba je bila res nepričakovano velika. Denarni uspeh tudi zelo lep: čistega dobička bo nad 1200 K. Odbor je imel precej težav za pripravo veselice. Zato upa, da občinstvo ne bo preostro sodilo raznih hib, ki jih je morebiti opazilo. Pripravljalni odbor čuti prijetno dolžnost, da se zahvali dr. Wilfanu za temeljiti priložnostni govor drž. posl. dr. Rybářu za osebno počastitev naše prireditve, g. K. Cibicu za nesebično požrtvovalnost, ob vajah in nastopu; zahvalja pevke, igralce, deklamovalko, dekoraterje dvorane, prodajalke cvetlic in njihove kavalirje, in vse, ki so pripomogli k tako sijajnemu uspehu. Imena onih, ki so preplačali vstopnino, objavimo pozneje.

Jugoslovanski železničarji v Kanalu za naše šentvidsko šolo. V nedeljo se je vršil v Kanalu občni zbor tamošnje podružnice zveze jugoslovanskih železničarjev. S tem zborovanjem se je pričelo zopet redno delovanje podružnice. Po občnem zboru so se ti vrli železničarji spomnili tudi naše šentvidske šole: nabrali so lepo svoto 124 K v ta narodni kulturni namen. Obenem so pa tudi dali sijajen zgled bratske vzajemnosti. Ta čin rodoljubja in ljubezni do narodnega napredka treba ceniti tem više, ker so to ne le po večini priprosti železniški delavci, ampak tudi nesrečni begunci, ki so se komaj povrnili v svoje stalno bivališče, radi česar imajo dovolj lastnih potreb. Pri vsem tem pa so položili vendar lep dar v tak plemenit namen. Hvala in zahvala jim prisrčna, ki jo je dal izraza s toplimi besedami zastopnik Zveze, gosp. Vekoslav Mrak. Pred takim idealizmom siromašnih ljudi se je treba klanjati v spoštovanju.

Kopališki vlak Trst Nabrežina. Od 1. avgusta t. l. dalje bo med Trstom—Nabrežino vozil kopališki vlak z vozovi II. in III. razreda po naslednjem voznem redu: **odhod iz Trsta** ob 4 popoldne, Miramarja 4'15, Grljana 4'20, Sv. Križa 4'27, prihod v Nabrežino 4'40 pop. — **Odhod iz Nabrežine** ob 7'25 zvečer, Sv. Križa 7'35, Grljana 7'42, Miramarja 7'47, prihod v Trst ob 8 zvečer. Za vožnjo je seveda treba modre potne izkaznice, ki jih izdajajo policijski komisarijati za dobo 3 mesecev z neomejenim številom voženj v tem času.

Ali greš kaj na počitnice? Blagor si tebi, ki si tako srečen. Kam pa pojdeš? Na tržaški Kras, na Vipavsko, na Kranjsko? — Želim ti, da uporabiš čas, da si okrepiš telo, toda enega ne smeš pozabiti: poskrbi si nabiralno polo za svetovidsko šolo; na počitnicah zbereš marsikak vinar. Zakaj vedi, da tržaški Slovenci sami ne bomo zmogli zbrati svote za klopi. Prosim te lepo, vzemi eno polo s seboj. Dobiš jo pri šentvidskem tajniku, ulica Fabbri 2/III (za cerkvijo Starega sv. Antona).

Boter Luka tržaškim Slovencem. Vabim vas prav vse na ogled šentvidskega okraja. Toliko ste že darovali za novo šolo, vsak dan prinese »Edinost« kako notico o tem okraju, a večina ne ve, kje je šola, niti kje je pravzaprav Sv. Vid. Koristi, ki jih imate od tega ogleda, so sledeče:

1. Napravite lep izprehod in se naužijete svežega zraka. 2. Spoznali bodete okraj, ki vam je doslej neznan. 3. Ogledali si bodete okraj, kjer stanuje skoro da vsa tržaška aristokracija. 4. Ogledali si bodete mestndi šolski vrtec, ki je prvi zavod te vrste v Avstriji; pedagog in nepedagog se bo okoristil s tem ogledom. 5. Videli bodete novo šolo in uživali prelep razgled na mesto in morje. — Izlet se vrši to nedeljo. Zbirali se bomo od 9¼ do 9½ predp. Natančno ob pol deseti odhod. Zbirališče pomol Giuseppina, ob ribjem trgu Okoličanski in mestni Slovenci in Slovenke: na svidenje! — Vaš boter Luka.

Odbor za pomoč stradajočim otrokom bo imel važno sejo v petek ob 6 zvečer v Slov. Čitalnici. Naj se je udeleže vsi. Naprošeni so tudi tisti, ki so zadnjič spremljali otroke na Hrvatsko. — Dr. J. M. Čok.

Narodna pridobitev v industriji. Obširna tovarna za izdelovanje barv in lesnih izdelkov v Ljubiji pri Mozirju, ki je bila še pred kratkim last nekega nemškega nacionalca iz Gradca, je prešla s 1. junijem v slovenske roke. Kupila jo je domača družba iz Gornje Savinske doline ter se trgovsko vpisala pod imenom družabnika Alojzij Goričar i. dr. Ta tovarna se je bavila že pred vojno s to stroko ter imela neposredne trgovske stike z Nemčijo, Romunijo in Sev. Ameriko, kamor je tudi izvažala svoje barvne izdelke. Želeti je, da bi to podjetje, ki je dobro fundirano, v bodoče še bolje prospevalo v prid podjetnikom in v ponos slovenski domovini!

Blagajničarka združenih odborov ženske podružnice CMD. in stradajočih otrok pozivlja vse one, ki imajo nabiralne pole, da prinesejo takoj nabrane prispevke ali vsaj pole in to vsled potrebnega sklepanja računov, ker gladno odborništvo odpotuje iz Trsta.

Skupno posvetovanje odposlancev rojanskega »Sokola« in podružnice družbe sv. Cirila in Metoda za šentvidski okraj se bo vršilo jutri, v petek ob 8 zvečer v Konsumnem društvu v Rojanu.

VIII. vojno posojilo v Trstu. Enajsti izkaz o podpisih VIII. vojnega posojila v Trstu, Izkazuje skupno svoto K 586.700'—.

Vprašanje naše prehrane. C. kr. namestništveni koncipist in vodja okrajnega gospodarskega urada v Ptuju dr. Otomar Pirkmaier, je spisal pod gornjim naslovom knjižico, ki se bavi z našimi prehranjevalnimi težkočami in daje nasvete, kako bi se temu odpomoglo, in posebno, kako bi se dvignila poljedelska produkcija. Knjižico priporočamo najtopleje. Dobi se v vseh knjigarnah. Cena 2 K.

Čitalnica pri Sv. Jakobu priredi v nedeljo, 28. t. m., v dvorani Delavskega konsumnega društva, Campo S. Giacomo štev. 5, zabavni večer z raznovrstnim programom. Začetek ob 7 zvečer.

»Nervozne ženske« v Škednju. V nedeljo, 28. t. m., ob 7½ zvečer, se bo vršila v Gospodarskem društvu v Škednju predstava tridejanske burke »Nervozne ženske«. Natančneje pravočasno.

Popravljamo. V včerajšnjo domačo vest pod naslovom »Preganjanje slovenskega časopisja« se je vrinilo nekaj tiskovnih pogrešk. V stavku, ki začenja: »Kje je tisti zakon, ki obvezuje **državnike...**, treba čitati: **državljane.** V predzadnjem stavku: »Ubijajo liste, ali vseh se ne dotikajo...« mesto »vseh« čitaj oseb. Zadnji stavek se glasi pravilno: Protislovanski (ne pa »protizakonski«) si pomaga s persekucijami.

Mestna zastavljalnica. V petek, 26. t. m., se bodo dopoldne in popoldne prodajali na javni dražbi nedragocene predmeti, popoldne obleka in perilo, zastavljeni na zastavne listke serije 142.

—::—

Poizkušen samomor. Komaj dvajset let je star neki Anton T., stanujoč v ulici della Guardia, pa mu je že tako omrzelo življenje, da se ga je hotel iznebiti. Našli so ga polmrtvega v gozdu pri Sv. Alojziju, pri njem pa pisemce, da je hotel v smrt zaradi — ljubezni, ki mu je »ona« ni vračala. V današnjih časih, ko se dekleta naravnost tepo za moške, kolikortoliko nerazumljiv vzrok samomornega poizkusa.

Nesrečna vročina je bila vzrok, da se je čevljar Josip Lovrinovič, stanujoč v Barkovljah, vračajoč se iz mesta domov, vsedel na klop v vrtu pred tužnim kolodvorom, da bi se nekoliko ohladil. Bil je pač tudi kolikortoliko »utrujen«, in mož je zaspal, vendar pa ne tako trdno, da ne bi bil čutil, da mu je nekdo, ki je prisedel k njemu, izmeknil denarnico iz žepa. Zbudil se je, ali prepozno, kajti uzmovič jo je hitro odkuril. Lovrinovič je skočil za njim, a tako nerodno, da je padel in se pobil. Poleg izgube denarja je moral trpeti še bolečine, ki so mu jih olajšali na rešilni postaji.

Če starke — nore. V ponedeljek zvečer je k neki Mariji G. v ul. Solitario št. 6, ki ima nekako prenočišče, prišel kakih 28 let star človek, dostojno oblečen. Rekel je, da je nepričakovano ostal brez prenočišča, in prosil žensko, da naj ga prenoči nekoliko noči, kar je G. tudi storila. Dala mu je posteljo v majhni sobici, za katero da mora plačati vsak večer 80 vinarjev. Cena se je zdela prišlecu zelo nizka. Dal je ženski krono in šel v sobico. Bilo je okoli 11 in G. je že hotela iti spat. Tedaj pa je začula zunaj na hodniku nekak ropot. Šla je pogledat in je zagledala novega prenočevalca v sami spodnji obleki. Lahko si je misliti njen strah. Toda le-oni jo je začel tolažiti, se ji laskati, kako je lepa in mlada — G. ima 70 let — da je ves zaljubljen vanjo, pobožal jo je itd itd. Postala sta dobra prijatelja. Toda 28letni oboževalec 70letne device je kmalu izginil in ž njim je izginilo tudi marsikaj, kar sivolasa in brezzoba Marija težko pogreša. In vendar je rekla, ko so jo potem vprašali, kaj in kako: ko je bil tako srčkan!

MALI OGLASI

se računajo po 6 vin. beseda. — Debelo tiskane besede se računajo dvojno. — Najmanjša pristojbina znaša 60 vinarjev.

M. Stepančičeva vabi vse rodoljubne Škedenjke in Magdalenke na važen sestanek v petek ob 6 pop., v prostore otroškega vrtca. 2498

Vreče plačam od 8 do 9 K, bombaževino od 8 do 9 K, mešane cunje po 80 vin. kg, vreče rabljene od cementa po K 2.50 in slične stvari. Fano, Trst, ul. Acquedotto 13 vogal ul. dei Gelsi. 2499

Samo na debelo. Raznovrstno blago za preprodajalce. — Jakob Levi, Trst, ulica S. Nicolo 19. 3147

Proda se ali zamenja moško ali žensko zamočno osebo, novi nepremočljivi nahrbtnik. Bandel, ul. dell'Olmo 2, III. 2494

Fotograf Anton Jerkič posluje v svojem ateljeju v Trstu, Via delle Poste št. 10. 40

Avtorizovani operator kurjih očes sprejema od 1—4 in od 7—8 pop. v nedeljah od 9—2. Borzni trg 7, II. Zubim. 2249

Vreče vsake vrste kupuje Fran Babič. Ulica Molino grande št. 20. 2485

Zlato verižico je zgubila uboga ženska od ul. Donadoni 14 do trga Barriera. Kdor prinese verižico v ul. Donadoni 14, vr. 6, dobi primerno nagrado. 2491

Kuharica, starejša oseba, popolnoma izvežbana v kuhanju, katera bi opravljala tudi druga hišna dela, se sprejme k dvema osebama na deželi proti dobri plači in hrani. — Nastop takoj. Naslov pove Ins. odd. Edinosti. 3206

Vinske sode kupuje Hotel Balkan, Trst, Piazza Caserma. 2496

Služkinja, ki zna tudi kuhati, se sprejme takoj. Dobi dobro hrano in dobro plačo. Ing. Pichler, ulica Remota 15, III. A 17

Izredna prilika. Proda se takoj, radi odhoda, po zelo nizki ceni, dobro obiskovan kinematograf-varietè s celo opravo. Kinematograf ima dva stroja. Pojasnila v ulici Raffineria št. 9, II. nad. vrata 5, od 3 pop. naprej. 2497

ZLATO srebro in drgulje kupuje po najvišjih cenah dobroznana urarna in zlatarna ALOJZIJ POVŠE v Trstu Piazza Barrierav. 2.

Kocke za juho najfinejše vrste **1000 kosov kron 26.—** pošilja v vsaki množini franko Eligio Premović, Trst, Acquedotto 24/5.

Hermangild Trocca TRST, ulica Barriera vecchia 8 ima veliko zalogo **mrtvaških predmetov** Venci iz porcelane in biserov, vezani z medeno žico, iz umetnih cvetlic s trakovi in napisi. Slike na porcelanastih ploščah za grobne spomenike itd. itd. Najnižje konkurenčne cene.

Kupujem vinske sode od 100 litrov naprej. Prodajam istrsko in dalmatinsko vino na drobno in debelo. Skladišče vina Maks Gulič, ul. Petronio 2.

ZOBOZDRAVNIK **Dr. J. Čermák** v Trstu, ulica Poste vecchie 12 vogal ulice delle Poste Izdiranje zobov brez bolečin. — Plombiranje. -- UMETNI ZOBJE --

JADRANSKA BANKA

Trst, Via Cassa di Risparmo štev. 5 (Lastno poslopje)

Kapital in rezerva K 23,500.000.—

Filijalke: Dunaj Tegetthoffstrasse 7—9, Dubrovnik, Kotor Ljubljana, Metković Opatija, Split, Šibenik, Zadar.

Vloge na knjižice 3½% Vloge na knjižice

od dneva vloge do dneva vzdiga. Rentni davek plačije banka od svojega. Obrestovanje vlog na tekočem in žiro-računu po dogovoru. Akreditivi čeki in nakaznice na vsa tu- in inozemska tržišča. — Kupuje in prodaja: vrednostne papirje, rente, obligacije, zastavna pisma, prijoritete, delnice, srečke, valute, devize, promese itd. Daje predujme na vrednostne papirje in blago leže v javnih skladiščih. — Safe Deposits. — Prodaja srečk razredne loterije. Zavarovanje vsakovrstnih papirjev proti kurzni izgubi, revizija žrebanja srečk itd. brezplačno Stavbni kredit, rembours krediti. — Borzna naročila. — — Inkaso. -- — Menjalnica. — — Eskompt menic Telefoni: 1463, 1793 in 2666. Brzojavi: JADRANSKA

Uradne ure: od 9 do 1 popoldne